

вання при заміщенні одиночних дефектів з опорою на імпланти з використанням цифрових технологій» на 3 курсі, «Ортопедичний протокол реабілітації пацієнтів з повною відсутністю зубів із застосуванням дентальних імплантатів» на 4 курсі, «Хірургічна підготовка щелеп до дентальної імплантації» на 5 курсі.

Таким чином, досвід підготовки та вдосконалення ОПП «Стоматологія» в НМУ імені О.О.Богомольця продемонстрував, що співпраця зі стейкхолдерами, зокрема – роботодавцями, має надзвичайно велике значення для створення належних умов для формування освітньої траєкторії майбутнього лікаря-стоматолога, що забезпечує його готовність до практичної роботи в сучасних умовах.

Список використаної літератури:

1. Дубковецька І. Розвиток професійної компетентності майбутніх медичних працівників в умовах Євроінтегрування / І. Дубковецька // Освітні обрії. – 2020. – № 1 (50). – С. 154–159.
2. Кульбашна Я. А. Концептуальні основи формування професійної компетентності майбутніх фахівців у галузі стоматології / Я. А. Кульбашна // Освітологічний дискурс. – 2014. – № 2. – С. 86–96.
3. Андрощук І. В. Співпраця закладів вищої освіти із стейкхолдерами як умова підвищення ефективності підготовки майбутніх педагогів / І. В. Андрощук, І. П. Андрощук // Педагогічна освіта: теорія і практика. – 2020. – Вип 29. – С. 215–226.
4. Харчук В. Ю. Урахування інтересів стейкхолдерів у процесі управління Університетом / В. Ю. Харчук, І. Б. Олексів, Т. Ю. Бережна // Причорноморські економічні студії. – 2021. – Вип. 61. – С. 88–94.
5. Саєнко М. Зміст і структура професійної компетентності майбутніх лікарів / М. Саєнко // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія педагогіка. – 2018. – №1. – С. 83–89.

УДК 378.091.212:001.89:[37.018.43:004

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТСЬКИХ НАУКОВИХ РОБІТ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Біденко Н.В., Філоненко В.В.

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця (м. Київ)

Студентська наукова робота – це самостійно виконане наукове дослідження, яке відповідає науковим принципам, має певну структуру, містить результат і власні висновки. В умовах сьогодення це є важливою складовою університетської освіти. Вона впливає на розвиток

особистості студента, його ораторські та комунікативні здібності, сприяє більш ефективному засвоєнню знань, формуванню наукового світогляду, розвиває творче мислення та індивідуальні здібності, формує навички самостійної науково-дослідної роботи, залучає талановиту молодь до науково-дослідної роботи кафедр [1].

Наукові роботи студентів можуть бути різними за рівнем складності та змістом дослідження, що обумовлює представлення їх результатів у вигляді рефератів, тез, доповідей, статей. Роботи умовно можна поділити на три основні види: оглядові, теоретичні та експериментальні [2].

Під час підготовки та оформлення робіт важливо дотримуватись певних вимог, адже правильне подання відіграє величезну роль під час їх оцінювання. Починаючи наукову роботу, студент мусить мати необхідний базис теоретичних знань. Актуальним є знання методів ефективного пошуку матеріалів і використання відповідних інформаційних ресурсів. Важливе значення у проведенні робіт відіграють студентські наукові гуртки, які і є основним місцем для проведення науково-дослідницької роботи студентів. Якісна студентська наукова праця також неможлива без співтворчості студента-дослідника та викладача (керівника гуртка) [3].

Тривале дистанційне навчання студентів – спершу через карантинні заходи, спричинені пандемією COVID-19, а згодом через військову агресію російської федерації проти українського народу – суттєво обмежило можливості відпрацювання практичних навичок і набуття досвіду «живого» спілкування з пацієнтами. Студентів-стоматологів це стосувалось чи не найбільше – адже спеціальність стоматолога передбачає досконале оволодіння багатьма практичними маніпуляціями, доведення їх до автоматизму, часто – із застосуванням складного медичного обладнання [4, 5]. Водночас долучення студентів до наукової роботи спонукає їх до оптимізації роботи та пошуку шляхів виконання поставлених завдань.

Тому організація студентської наукової роботи як компонента навчальної роботи у період екстремальних викликів сучасності є надзвичайно актуальною проблемою.

Мета: узагальнити досвід підготовки студентських наукових робіт як складової організації оволодіння фаховими компетентностями студентами-стоматологами в умовах дистанційної освіти, зумовленої надзвичайними станами в країні.

Результати. В рамках організації дистанційного навчання в закладі вищої освіти навчальний процес було суттєво перебудовано. Організація дистанційного навчання проводилась за трьома напрямками: навчально-методична робота по формуванню фахових компетентностей (підготовка та оновлення бази ситуаційних задач, демонстрацій клінічних випадків, алгоритмів виконання необхідних практичних маніпуляцій), відпрацювання практичних навичок на симуляційних фантомах за попередньо складеним графіком, максимальне використання можливості практичної роботи з пацієнтами з дотриманням протиепідемічних вимог та умов безпеки під час воєнного стану.

Згідно чинного стандарту вищої освіти з підготовки магістрів зі спеціальності «Стоматологія» науково-дослідницька робота є важливою її складовою. З урахуванням карантинних обмежень та неможливості працювати у звичному режимі під час воєнного стану непросто було знайти методи і способи її проведення. Наукова робота за спеціальністю «Стоматологія» у більшості випадків має експериментальний характер, передбачає забезпечення студентів можливістю виконувати частину роботи безпосередньо в умовах клініки. Студенти повинні мати доступ до історій хвороб пацієнтів, бути здатними самостійно провести дослідження.

Одним з найважливіших етапів студентської наукової роботи є її планування, створення дизайну дослідження. Зазвичай, в мирний час, на кафедрах факультету продуктивно працювали студентські наукові гуртки. Гуртки продовжили працювати в дистанційному форматі, онлайн проводились засідання, апробації тем студентських робіт, звіти з їх виконання, але водночас дистанційні методи дозволили розширити індивідуальний формат співпраці керівника і студента. Створення дизайну дослідження здійснювалось із урахуванням умов дистанційної роботи та обмежених можливостей роботи студентів з реальним пацієнтом.

Написання розділу «Огляд літератури» в студентських дослідженнях викликало найменше проблем, оскільки на сьогодні для студентів і викладачів Університету доступна ціла низка освітніх платформ. Бібліотека надає послуги щодо інформаційного забезпечення науково-освітнього процесу, забезпечено швидкий доступ користувачів до віддалених та локальних інформаційних ресурсів, як українських, так і зарубіжних (відкритий доступ до більше ніж 50 повнотекстових медичних наукових баз світу – Scopus, Science Direct, Web of Science,

EBSCOhost, Clinical Key, Complete Anatomy, Osmosis, British Medical Journal та ін.).

Безпосередня робота з пацієнтами зорганізувала студентів, спонукала кожного з них до розуміння особистої відповідальності за життя і здоров'я – як власне, так і пацієнтів, а також усіх оточуючих. Необхідним було створення чіткого планування у часі, передбачення зовнішніх екстремальних ситуацій, які могли виникнути у ході роботи, узгодження чату практичної роботи з особливостями функціонування лікувального закладу або лабораторії. Менше складнощів виникало при роботі з медичною документацією, симуляційними фантомами, електронними базами, комп'ютерними програмами тощо. І хоча загальна кількість робіт порівняно з попередніми роками дещо знизилась, незначна кількість робіт надала можливість більш якісного їх виконання, ретельного підходу до перевірки проміжних результатів, корегування ходу роботи, підготовки презентацій.

Результатом наукової роботи студентів стоматологічного факультету за рік дистанційного навчання стали підготовка 13 наукових робіт (причому 8 з них мали суто експериментальний характер та потребували безпосередньої роботи з пацієнтами) на секції «Стоматологія» міжнародної конференції молодих науковців «Annual Young Medical Scientists' Conference 2021», а також проведення I туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт, на якому студенти змогли представити свої результати. Запланований на базі Полтавського державного медичного університету II тур конкурсу в 2022 році не проводився через запровадження воєнного стану на території України, проте у 2021 році, на тлі епідемії COVID-19, він все-таки відбувся, на ньому студенти Університету представили три наукові роботи, одна з яких стала переможцем Конкурсу. Студенти факультету також брали участь у міжнародних та Всеукраїнських науково-практичних конференціях, семінарах, тренінгах, що проводились як online, так і у змішаному форматі.

У процесі підготовки студентських наукових робіт була окреслена низка проблем. В першу чергу це недостатньо високий рівень зацікавленості студентів в проведенні додаткової роботи, особливо в ускладнених умовах сьогодення. Водночас варто відзначити, що зацікавленість студентів значною мірою залежить від рівня зацікавленості викладача – керівника роботи. Мотивацію певною мірою підвищує вагомість результативних наукових досліджень в індивідуальному

рейтингу студента, запровадженому в Університеті. Залишаються складнощі по вибору контингенту пацієнтів, їх зацікавленості брати участь у студентських дослідженнях, проте ці перешкоди також можна успішно долати. Студенти, що проводять клінічні дослідження, беруть участь у складних оперативних втручаннях в якості асистента, виконують різноманітні маніпуляції під керівництвом викладача, самотійно оформлюють результати. Цікавим став досвід використання бази даних та роботи з пацієнтами приватних клінік, за умови згоди самих пацієнтів та керівництва клінік. Адже студентська робота не може бути якісною, якщо студент не виконував її самотійно, або запозичив дослідження у керівника чи інших дослідників. Політика Університету спрямована на жорстке дотримання правил наукової і академічної доброчесності, усі студентські роботи проходять перевірку на антиплагіат, тому несамостійні роботи не можуть бути представлені або опубліковані.

Висновки. Виконання студентами наукової роботи є важливим компонентом підготовки фахівця-стоматолога і має здійснюватись навіть за умов вимушеного дистанційного навчання із урахуванням наявних можливостей і обставин. Гнучкий підхід до усіх етапів виконання наукової роботи, тісна співпраця студента з керівником, регулювання, підтримка і контроль з боку Університету можуть забезпечити підготовку якісного наукового продукту і високих результатів наукової роботи студентів.

Список використаної літератури:

1. Наукова робота та її значення у житті студента: основні види науково-дослідної роботи: <https://www.nusta.edu.ua/2019/09/25/наукова-робота-та-її-значення-у-житті-с/>
2. Основні види наукових робіт: <https://radfiz.org.ua/maton/posibnik/2.pdf>
3. Студентська наукова робота: навч. посібн. / Я.І. Шопи, О.І. Конопельник, Н.Є. Фтомин; за ред. П.М. Якібчука – Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2013. – 184 с.
4. Студенти стоматологічного факультету відпрацювали професійні навички: <https://ntuofficial.com/news/studenty-stomatologichnogo-fakultutu-vidpratsyuvaly-profesijni-navychky/>
5. Канюра О.А., Біденко Н.В., Філоненко В.В. Особливості оволодіння фаховими компетентностями студентами стоматологічного факультету НМУ ім. О.О. Богомольця в умовах карантинних обмежень. // «Актуальна питання сучасної стоматології»: матеріали наук.-практ. конф. з міжнар. участю, присвяченої 100-річчю стоматологічного факультету НМУ ім. О.О. Богомольця / – Київ: «Книга плюс», 2021. – тези доповідей, ст. 83-84.